

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ με στόχο την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση όσον αφορά τον φόρο προστιθέμενης αξίας»

(2001/C 193/13)

Στις 12 Ιανουαρίου 2001, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 9 Απριλίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Walker.

Κατά την 381 σύνοδο ολομέλειας της 25ης και 26ης Απριλίου (συνεδρίαση της 26ης Απριλίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Τα τιμολόγια είναι από τα σημαντικότερα έγγραφα στις εμπορικές σχέσεις. Υπόκεινται σε διάφορους κανόνες λογιστικού, φορολογικού, εμπορικού ή και γλωσσικού ακόμη χαρακτήρα. Η νομοθεσία για τον ΦΠΑ αποτελεί τον πυρήνα πολλών από αυτούς τους κανόνες. Ταυτόχρονα, τα τιμολόγια συχνά είναι απαραίτητα για άλλους σκοπούς και ενδέχεται να είναι υποχρεωτικά ακόμη και όταν δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

1.1.1. Το κοινοτικό σύστημα ΦΠΑ βασίζεται στην υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων. Ένα τιμολόγιο ΦΠΑ έχει τρεις λειτουργίες:

- περιέχει πληροφορίες σχετικά με το εφαρμοζόμενο καθεστώς ΦΠΑ,
- βοηθά τις φορολογικές αρχές στην άσκηση ελέγχου,
- επιτρέπει στους πελάτες να αποδείξουν, αν παραστεί ανάγκη, το δικαίωμα έκπτωσης.

1.1.1.1. Το τιμολόγιο καλύπτει επίσης μια ευρεία νομική έννοια η απαρχή της οποίας βρίσκεται στην εμπορική και φορολογικά νομοθεσία: επιτρέπει στα μέρη (στους φορολογούμενους και τις φορολογικές αρχές) να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη εν απουσία έγγραφης σύμβασης.

1.2. Ωστόσο, οι κανόνες που διέπουν την τιμολόγηση διαφέρουν ευρέως από το ένα κράτος μέλος της Ένωσης στο άλλο. Δεν υπάρχει πάγια πρακτική που να υπαγορεύει πόσες και ποιες πληροφορίες πρέπει να περιέχονται στα τιμολόγια, ούτε έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ κανένα κοινό πλαίσιο για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και την αυτοτιμολόγηση. Κατά συνέπεια, οι νομοθεσίες των κρατών μελών για αυτά τα θέματα ποικίλλουν σημαντικά, από την πλήρη απαγόρευση έως τον μέγιστο βαθμό ευελιξίας.

1.3. Ως αποτέλεσμα αυτών των διαφορών, οι επιχειρηματίες βρίσκονται αντιμέτωποι με μια εξαιρετικά περίπλοκη νομική κατάσταση, με έκδηλη αδυναμία προσαρμογής στις τεχνολογικές εξελίξεις. Αυτή η έλλειψη εναρμόνισης αναφέρθηκε από τους εκπροσώπους τους ως εμπόδιο στην καλή λειτουργία της εσωτε-

ρικής αγοράς κατά τη δεύτερη φάση της πρωτοβουλίας SLIM⁽¹⁾. Τα αποτελέσματα αυτών των διαβουλεύσεων περιέχονται στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την πρωτοβουλία SLIM⁽²⁾. Η έκθεση αυτή, τα συμπεράσματα της οποίας εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Εσωτερικής Αγοράς στις 27 Νοεμβρίου 1997, περιέχει τη δέσμευση «να μελετηθούν τα απαραίτητα στοιχεία για την κατάρτιση ενός τιμολογίου ΦΠΑ και τον καθορισμό των νομοθετικών και τεχνικών απαιτήσεων όσον αφορά την ηλεκτρονική τιμολόγηση».

1.4. Επίσης, στο πλαίσιο των εργασιών για την προσαρμογή του κοινοτικού συστήματος ΦΠΑ στις απαιτήσεις του ηλεκτρονικού εμπορίου, κατέστη σαφές ότι υφίσταται επιτακτική ανάγκη να επιτραπεί ευρέως και χωρίς άσκοπους περιορισμούς η ευρεία χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Τον Ιούνιο του 1998, το Συμβούλιο Ecofin υπογράμμισε τη σπουδαιότητα της δημιουργίας ενός νομοθετικού πλαισίου για τη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, εξασφαλίζοντας ωστόσο τη δυνατότητα των φορολογικών αρχών να ασκούν αποτελεσματικούς ελέγχους. Στα τέλη Δεκεμβρίου του 1998, η Επιτροπή ανέθεσε στην εταιρεία PriceWaterhouseCoopers μια μελέτη σχετικά με τους όρους που επιβάλλονται σήμερα στην τιμολόγηση όσον αφορά τον ΦΠΑ.

1.4.1. Η τελική έκθεση αυτής της μελέτης διαβιβάσθηκε στην Επιτροπή τον Αύγουστο του 1999. Κατέληγε στα εξής συμπεράσματα:

- η ηλεκτρονική τιμολόγηση θα πρέπει να προβλέπεται ρητά από την κοινοτική νομοθεσία και να επιτρέπεται ακόμη και μεταξύ εμπορικών εταίρων από διαφορετικά κράτη μέλη,
- οι όροι που θα επιβληθούν στην πρακτική αυτή θα πρέπει να είναι ουδέτεροι όσον αφορά τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία και να λαμβάνουν υπόψη τις εργασίες που έχουν ήδη διενεργηθεί στον τομέα των ηλεκτρονικών υπογραφών,
- δεν θα πρέπει να απαιτείται προηγούμενη άδεια ή κοινοποίηση και μόνο εκ των υστέρων έλεγχος θα μπορούν να διενεργούνται από τις αρχές και να οδηγούν, αν είναι αναγκαίο, σε απαγόρευση,
- η αποθήκευση των τιμολογίων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων πρέπει να επιτρέπεται με παρεμφερείς όρους,

(1) Απλοποίηση της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά.

(2) COM(97) 618 τελικό, 24.11.1997.

— θα πρέπει να προσδιορισθούν ελάχιστες προϋποθέσεις προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι διαδικασίες αυτές παρέχουν στις φορολογικές αρχές το ίδιο επίπεδο ασφάλειας με τις παραδοσιακές μεθόδους.

1.4.2. Η έκθεση καταλήγει επίσης στο συμπέρασμα ότι η κοινοτική νομοθεσία θα πρέπει να προβλέπει έναν εναρμονισμένο υποχρεωτικό κατάλογο των ενδείξεων που πρέπει να αναφέρονται σε κάθε τιμολόγιο. Ακόμη, συνιστά να υιοθετηθεί μια αρκετά ελαστική προσέγγιση όσον αφορά τα νομίσματα και τις γλώσσες που μπορούν να χρησιμοποιούνται.

1.4.3. Αφού μελέτησε σε βάθος αυτά τα συμπεράσματα και τα συζήτησε τόσο με τους επιχειρηματίες όσο και με τις εθνικές αρχές, η Επιτροπή αποφάσισε να προτείνει την τροποποίηση της παραγράφου 3 του άρθρου 22 της έκτης οδηγίας ΦΠΑ, που αφορά την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων, με στόχο, αφενός, την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τις υποχρεωτικές ενδείξεις στα τιμολόγια και, αφετέρου, τη δημιουργία ενός κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και την αυτοτιμολόγηση. Και στους δύο αυτούς τομείς, η Επιτροπή προσπάθησε να εξισορροπήσει την ανάγκη απλοποίησης των υποχρεώσεων των επιχειρηματιών με τις θεμιτές ανάγκες των διοικήσεων όσον αφορά τον φορολογικό έλεγχο.

1.5. Η πρωτοβουλία της Επιτροπής δεν είναι η μόνη που εξετάζει τις απαιτήσεις τιμολόγησης. Στον ΟΟΣΑ έχουν αναληφθεί εργασίες για απλουστεύσεις που θα διευκολύνουν τις εξελίξεις στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Επιπροσθέτως, Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και Ιάπωνες βιομηχανοί αυτοκινητών, οι προμηθευτές τους και εμπειρογνώμονες της Ηλεκτρονικής Ανταλλαγής Δεδομένων (EDI) κατήρτισαν πέρυσι ένα «σχέδιο Παγκόσμιου Τιμολογίου» με στόχο την ανάπτυξη ενός εναρμονισμένου ηλεκτρονικού τιμολογίου που θα αποτελέσει πρότυπο για παγκόσμια χρήση στην αυτοκινητοβιομηχανία.

2. Οι ισχύουσες διατάξεις της έκτης οδηγίας

2.1. Η υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων

2.1.1. Οι ισχύουσες διατάξεις της έκτης οδηγίας που αφορούν την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων (άρθρο 22, παράγραφος 3) δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαρκούς επεξεργασίας και αφήνουν στα κράτη μέλη μεγάλο περιθώριο ερμηνείας. Ωστόσο, η παράγραφος αυτή καταρτίστηκε σε μια εποχή κατά την οποία το τιμολόγιο εκδιδόταν μόνο σε χαρτί και η έννοια της ηλεκτρονικής τιμολόγησης ήταν εντελώς άγνωστη. Εξάλλου, οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην τιμολόγηση βασίζονται αποκλειστικά στην έννοια του τιμολογίου σε χαρτί και δεν είναι δυνατόν να μεταφερθούν ευχερώς σε ένα ηλεκτρονικό τιμολόγιο. Έτσι, για παράδειγμα, η υποχρέωση διατήρησης αντιγράφου των εγγράφων είναι δύσκολο να μεταφερθεί σε τιμολόγια που εκδίδονται με ηλεκτρονικό μέσο.

2.1.2. Ενώ η παράγραφος 3 του άρθρου 22 αναφέρει αρχικά ότι κάθε υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να εκδίδει ο ίδιος το τιμολόγιο, στο σημείο γ) προβλέπει ότι «τα κράτη μέλη καθορίζουν

τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία ένα έγγραφο δύναται να θεωρηθεί ότι επέχει θέση τιμολογίου». Η διάταξη αυτή μπορεί μόνο να ερμηνευθεί ως δυνατότητα να θεωρείται έγκυρο και το τιμολόγιο που έχει εκδοθεί από τρίτο ή από τον πελάτη, ερμηνεία που έχει επιβεβαιωθεί και από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο⁽¹⁾.

2.1.3. Οι πρακτικές αυτές είναι πολύ κοινές και εφαρμόζονται εδώ και πολύ καιρό. Η υπερβολαβία των εργασιών τιμολόγησης αποτελεί καθιερωμένη πρακτική σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, παρότι δεν προβλέπεται ρητά στην κοινοτική νομοθεσία. Για το λόγο αυτό είναι σκόπιμο να αξιοποιηθεί η ευκαιρία που παρέχει η παρουσία οδηγία για να διευκρινιστεί περαιτέρω αυτό το σημείο.

2.1.4. Η αυτοτιμολόγηση συνιστά επίσης κοινή πρακτική σε διάφορους τομείς, για παράδειγμα όταν ο πελάτης κρατά τα αγαθά ως παρακαταθήκη. Η πρακτική αυτή παρουσιάζει σημαντικό οικονομικό ενδιαφέρον και θα ήταν επομένως επιζήμιο να απαγορευθεί σε κοινοτική κλίμακα, ιδίως δεδομένου ότι δεν φαίνεται να προξενεί κανένα σημαντικό κίνδυνο φορολογικής απάτης. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σκόπιμο να θεσπισθούν κοινοί μηχανισμοί για την προσφυγή, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, στην πρακτική της αυτοτιμολόγησης.

2.1.5. Η έκτη οδηγία ΦΠΑ προβλέπει ότι κάθε υποκείμενος στο φόρο οφείλει να εκδίδει τιμολόγιο για κάθε παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών προς άλλον υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο. Δεν υπάρχει υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου προς μη υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα, παρά μόνο για την παράδοση νέων μεταφορικών μέσων (άρθρο 28γ Α) ή σε ορισμένες περιπτώσεις πώλησης εξ αποστάσεως (άρθρο 28β Β)(1). Ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν, βάσει άλλων νομοθεσιών, άλλες περιπτώσεις για τις οποίες είναι υποχρεωτική η έκδοση τιμολογίου. Η Επιτροπή δεν θεωρεί σκόπιμο να τροποποιήσει αυτές τις διατάξεις στο παρόν στάδιο, διότι δεν γνωρίζει να έχουν δημιουργήσει κανένα σοβαρό πρόβλημα.

2.2. Το περιεχόμενο των τιμολογίων

2.2.1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 22 καθορίζει απλώς έναν μη περιοριστικό κατάλογο των ενδείξεων που πρέπει να αναγράφονται σε ένα τιμολόγιο. Τα κράτη μέλη δύναται ενδεχομένως να διευρύνουν αυτόν τον κατάλογο προσθέτοντας και άλλα στοιχεία που κρίνουν χρήσιμα, υπό τον όρο της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας (απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1988 — συνεκδικασθείσες υποθέσεις 123 και 330/87).

2.2.2. Στην πράξη, υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις υποχρεωτικές ενδείξεις, οι οποίες δημιουργούν πολλά προβλήματα στους επιχειρηματίες που ασκούν δραστηριότητες σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1997: «Finanzamt Osnabrück—Land v Bernarhd Langhorst».

2.3. Ηλεκτρονική τιμολόγηση

2.3.1. Η έννοια της ηλεκτρονικής τιμολόγησης αυτή καθαυτή απουσιάζει εντελώς από την έκτη οδηγία ΦΠΑ. Ωστόσο, το σημείο γ) του άρθρου 22 παράγραφος 3 επιτρέπει, αλλά δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την αποδοχή αυτού του είδους του τιμολογίου. Το αποτέλεσμα είναι όχι μόνο η ελευθερία των κρατών μελών να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν αυτήν την πρακτική, αλλά και η τεράστια ποικιλία όρων υπό τους οποίους είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί το σχετικό πλαίσιο.

2.3.2. Η έλλειψη εναρμόνισης των όρων που διέπουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τη χρησιμοποίηση αυτής της πρακτικής σε ευρεία κλίμακα και, ιδιαίτερα, σε ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις που ενδέχεται να επιθυμούν να αναθέσουν όλες τις εργασίες τιμολόγησης σε μία μόνο από τις θυγατρικές τους (ή σε τρίτο πρόσωπο) που ενεργεί για λογαριασμό όλων των υποκαταστημάτων τους, τα οποία βρίσκονται σε διάφορα κράτη μέλη και, συνεπώς, υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες.

2.3.3. Παράλληλα, οι πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη δημιουργίας ενός κοινού νομοθετικού πλαισίου για την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση, η οποία αποτελούσε για πολύν καιρό την εξαίρεση, πρόκειται να καταστεί κανόνας, ιδίως δεδομένου ότι η χρησιμοποίησή της συμβάλλει σε σημαντική μείωση του κόστους. Στη μελέτη που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής υπογραμμίζεται ότι το κόστος ενός ηλεκτρονικού τιμολογίου κυμαίνεται από 0,28 έως 0,47 ευρώ έναντι του κόστους του παραδοσιακού τιμολογίου από 1,13 έως 1,65 ευρώ.

2.3.4. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η επανάσταση αυτή στις εμπορικές πρακτικές δεν συνιστά σε καμία περίπτωση απειλή για τις φορολογικές αρχές.

2.3.4.1. Αντίθετα, εφόσον παραμείνει υπό έλεγχο, αναμένεται να επιφέρει αύξηση της αποτελεσματικότητας του φορολογικού ελέγχου. Χάρη στο νέο λογισμικό φορολογικού ελέγχου που διατίθεται σήμερα στην αγορά, καθίσταται ευκολότερη και ταχύτερη η επαλήθευση των ηλεκτρονικών τιμολογίων σε σχέση με τους ογκώδεις φακέλους των τιμολογίων σε χαρτί.

2.4. Αποθήκευση των τιμολογίων

2.4.1. Σύμφωνα με την έκτη οδηγία ΦΠΑ, οι επιχειρηματίες υποχρεούνται να κρατούν αντίγραφο όλων των εγγράφων που εκδίδουν. Όμως η υποχρέωση αυτή δεν έχει πλέον νόημα στο πλαίσιο του συστήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Θα πρέπει, συνεπώς, να εκσυγχρονισθεί, λαμβάνοντας τη μορφή μιας γενικότερης υποχρέωσης αποθήκευσης των πληροφοριακών στοιχείων, ανεξαρτήτως της χρησιμοποιούμενης μεθόδου.

3. Οι προτάσεις της Επιτροπής

3.1. Η υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου (άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο α))

3.1.1. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα κριτήρια που καθορίζουν σε κοινοτικό επίπεδο σε ποιες περιπτώσεις είναι υποχρεωτική η έκδοση τιμολογίου παραμένουν αμετάβλητα. Όσον αφορά τον ΦΠΑ, οι περιπτώσεις που προβλέπονται από την έκτη οδηγία είναι επαρκείς, αν και δεν αποκλείεται άλλοι νόμοι να επιβάλλουν την υποχρέωση κατάρτισης τιμολογίου ή εγγράφου που επέχει θέση τιμολογίου για άλλους σκοπούς.

3.1.1.1. Οι όροι που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά την έκδοση τιμολογίου εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου για λόγους ΦΠΑ. Σε άλλες περιπτώσεις, εναπόκειται στα ίδια τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τους σχετικούς όρους.

3.1.2. Από την άλλη πλευρά, θεσπίζεται ρητά το δικαίωμα ανάθεσης της υποχρέωσης έκδοσης τιμολογίου σε τρίτο πρόσωπο (υπεργολαβία) ή στον πελάτη (αυτοτιμολόγηση). Συνεπώς, ο υποκείμενος στο φόρο που πραγματοποιεί τη συναλλαγή είναι απλώς ο μόνος υπεύθυνος για την εξασφάλιση της έκδοσης των τιμολογίων και της συμμόρφωσής τους με όλες τις νομικές απαιτήσεις, χωρίς να είναι υποχρεωμένος, με τη στενή έννοια της λέξης, να τα εκδίδει ο ίδιος.

3.1.3. Στην περίπτωση της αυτοτιμολόγησης, είναι δυνατόν να επιβληθούν ενδεχομένως και άλλοι όροι από τα κράτη μέλη, προκειμένου να εξασφαλισθεί ο αποτελεσματικός έλεγχος. Οι όροι αυτοί δεν θα πρέπει να εισάγουν διακρίσεις εις βάρος των πελατών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος και δεν θα είναι, συνεπώς, δυνατή η επιβολή πιο περιοριστικών όρων στη διασυνοριακή αυτοτιμολόγηση από ό,τι στην αυτοτιμολόγηση στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους.

3.1.3.1. Εντούτοις, στην περίπτωση που ο τρίτος ή ο πελάτης που εκδίδει το τιμολόγιο για λογαριασμό του υποκείμενου στο φόρο είναι εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομικό πλαίσιο αμοιβαίας συνδρομής, είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί η πρόβλεψη αυστηρότερων όρων και η δυνατότητα των κρατών μελών να τους επιβάλουν.

3.1.4. Η πρόταση παρέχει μια σαφή βάση για την περιοδική τιμολόγηση και την αποστολή πιστωτικών και χρεωστικών σημειωμάτων. Όσον αφορά τα πιστωτικά και τα χρεωστικά σημειώματα, η Επιτροπή προτείνει την πλήρη εξομοίωσή τους με τα τιμολόγια στα οποία αναφέρονται. Συνεπώς, ισχύουν για αυτά, με τις αναγκαίες προσαρμογές, όλες οι διατάξεις της παραγράφου 3.

3.2. Το περιεχόμενο των τιμολογίων (άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο β))

3.2.1. Η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει καταστεί πλέον αναγκαία η εναρμόνιση των ενδείξεων που πρέπει να αναγράφονται στα τιμολόγια, γι' αυτό και κατήρτισε έναν κατάλογο με τις ενδείξεις που μπορούν να ζητούνται. Ο κατάλογος αυτός, αντίθετα από τους προηγούμενους, είναι εξαντλητικός και, ως εκ τούτου, οι φορολογικές διοικήσεις δεν θα έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν άλλες ενδείξεις για τους σκοπούς του ΦΠΑ.

3.2.2. Ο κατάλογος που προτείνει η Επιτροπή περιλαμβάνει δώδεκα γενικές ενδείξεις:

- την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,
- έναν ιδιαίτερο αριθμό,
- τον αριθμό εγγραφής στον ΦΠΑ, που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ), του υποκείμενου στο φόρο και, εάν συντρέχει περίπτωση, του πελάτη του,
- πλήρες ονοματεπώνυμο και διεύθυνση του υποκείμενου στο φόρο και του πελάτη του,
- περιγραφή των αγαθών ή των υπηρεσιών,
- την ποσότητα των παραδιδόμενων αγαθών ή, εάν συντρέχει περίπτωση, των παρεχομένων υπηρεσιών,
- τον τόπο (δηλ. τη χώρα) παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών,
- την ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών,
- τη φορολογητέα βάση για κάθε συντελεστή,
- τον ισχύοντα συντελεστή ή συντελεστές,
- το ποσό του οφειλόμενου φόρου,
- το συνολικό πληρωτέο ποσό.

Περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα στοιχεία υπό προϋποθέσεις:

- σε περίπτωση απαλλαγής, αναφορά στη διάταξη της παρούσας οδηγίας που δικαιολογεί αυτήν την απαλλαγή,
- σε περίπτωση παράδοσης νέων μεταφορικών μέσων, τα δεδομένα που απαριθμούνται στο άρθρο 28α, παράγραφος 2,
- σε περίπτωση εφαρμογής του καθεστώτος του περιθωρίου κέρδους, αναφορά στα άρθρα 26 ή 26α,
- σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 3, ρητή αναφορά στις διατάξεις αυτές, καθώς και τον αριθμό εγγραφής στον ΦΠΑ βάσει του οποίου ο υποκείμενος στο φόρο διεξήγαγε την ενδοκοινοτική αγορά και τη μετέπειτα παράδοση των αγαθών και τον αριθμό με τον οποίο ο αποδέκτης αυτής της παράδοσης αγαθών έχει εγγραφεί στον ΦΠΑ.

3.2.3. Ο κατάλογος αυτός των ενδείξεων είναι υποχρεωτικός για τους καταχωρημένους επιχειρηματίες σε όλα τα κράτη μέλη και καμία άλλη ένδειξη δεν είναι υποχρεωτική (για τους σκοπούς του ΦΠΑ). Φυσικά, οι επιχειρηματίες είναι ελεύθεροι να προσθέσουν όποιες άλλες ενδείξεις επιθυμούν. Επίσης, παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα διαγραφής μίας ή περισσότερων υποχρεωτικών ενδείξεων στην περίπτωση τιμολογίων για ασημαντά ποσά ή σε άλλες περιπτώσεις που θα αποφασίσουν τα ίδια, υπό τον όρο ότι μπορούν να αφαιρέσουν ενδείξεις, αλλά όχι να προσθέσουν. Οι διατάξεις αυτές αφορούν μόνο συναλλαγές που διεξάγονται εντός της δικαιοδοσίας ενός κράτους μέλους και δεν εφαρμόζονται στις διασυνοριακές συναλλαγές στο εσωτερικό της Κοινότητας.

3.2.3.1. Είναι, επίσης, σκόπιμο να υπενθυμισθεί ότι τα κράτη μέλη έχουν πάντα τη δυνατότητα, δυνάμει των διατάξεων που

προβλέπονται στο άρθρο 22, παράγραφος 9, στοιχείο α) και στο άρθρο 25, παράγραφος 4, να θεσπίσουν δικά τους μέτρα απλοποίησης. Οι διατάξεις αυτές παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα κατάργησης ορισμένων υποχρεωτικών ενδείξεων όταν ο υποκείμενος στο φόρο εκτελεί συναλλαγές που απαλλάσσονται του φόρου δυνάμει των άρθρων 13 και 15, όταν απολαύει του ειδικού καθεστώτος για τις μικρές επιχειρήσεις, όταν είναι κατ' αποκοπή φορολογούμενος γεωργός ή όταν δεν εκτελεί καμία ενδοκοινοτική συναλλαγή. Οι δυνατότητες αυτές διατηρούνται ως έχουν.

3.2.4. Η πρόταση προβλέπει επίσης ρητά ότι κατά την ταυτόχρονη αποστολή τιμολογίων κατά παρτίδες στον ίδιο αποδέκτη, οι απαιτούμενες ενδείξεις μπορούν να αναφερθούν μόνο μια φορά, εφόσον είναι κοινές σε όλα τα τιμολόγια της παρτίδας. Επίσης, δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να επιβάλλουν όρους όσον αφορά την υπογραφή των τιμολογίων, εκτός εάν η μοναδική τους σκοπιμότητα είναι η εγγύηση της τεχνικής ασφάλειας της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

3.2.5. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι μπορούν να προκληθούν προβλήματα από τη δυνατότητα των επιχειρηματιών να εκδίδουν τιμολόγια σε οποιοδήποτε νόμισμα, εθνικό ή κοινοτικό, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι το ποσό του ΦΠΑ θα μετατρέπεται στο εθνικό νόμισμα εφαρμόζοντας τις μεθόδους μετατροπής που προβλέπονται στο άρθρο 11Γ, παράγραφος 2. Όσον αφορά το θέμα της γλώσσας, η Επιτροπή εφάρμοσε την αρχή της επικουρικότητας, αφήνοντας τα κράτη μέλη ελεύθερα να αποφασίσουν τα ίδια τις επιτρεπτές γλώσσες, υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι που θα επιβάλλουν θα ισχύουν μόνο για τα τιμολόγια που εκδίδουν οι επιχειρηματίες υπό τη δικαιοδοσία τους και όχι για τα τιμολόγια που λαμβάνουν.

3.3. Ηλεκτρονική τιμολόγηση (άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο γ))

3.3.1. Το άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο γ) θεσπίζει τη γενική αρχή ότι τα τιμολόγια μπορούν να εκδίδονται με οποιοδήποτε μέσο, είτε υλικό είτε, υπό τον όρο της προηγούμενης ειδοποίησης του πελάτη πριν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής, ηλεκτρονικό, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή ουδετερότητα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι μόνο με την αποδοχή μιας τέτοιας γενικής αρχής, που δεν περιορίζεται από κανένα κατάλογο αποδεκτών τεχνολογιών ή μεθόδων, θα είναι δυνατό να δημιουργηθεί ένα τεχνολογικά ουδέτερο και συνεπώς διαχρονικό νομικό πλαίσιο.

3.3.2. Η Επιτροπή δέχεται ότι ένα σύστημα προηγούμενης έγκρισης ενδεχομένως να είναι αναγκαίο κατά τα πρώτα στάδια ανάπτυξης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, αλλά ακόμα και αυτό θα μπορούσε και θα έπρεπε να καταργηθεί σταδιακά, καθώς οι διοικήσεις των κρατών μελών θα αποκτούν περισσότερη πείρα. Προτείνει, συνεπώς, να παρασχεθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να απαιτούν προηγούμενη έγκριση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2005, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα αποβεί εμπόδιο και ότι οι φορολογικές διοικήσεις δεν θα έχουν σε καμία περίπτωση δικαίωμα εκ των προτέρων απόρριψης ή επιβολής ανασταλτικής προθεσμίας στο πλαίσιο αυτού του συστήματος.

3.3.3. Το προτεινόμενο νομικό πλαίσιο συνίσταται σε ορισμένες ουσιαστικές προϋποθέσεις που αποσκοπούν στην εγγύηση της τεχνικής ασφάλειας της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και στην προστασία των συμφερόντων τόσο των φορολογικών διοικήσεων όσο και των επιχειρηματιών που έχουν επίγνωση της ανάγκης ασφαλών ηλεκτρονικών τιμολογίων. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:

- η εγγύηση της γνησιότητας της προέλευσης του τιμολογίου και
- η εγγύηση της ακεραιότητας του περιεχομένου του τιμολογίου.

3.3.3.1. Για την ικανοποίηση των δύο αυτών προϋποθέσεων, κάθε ηλεκτρονικό τιμολόγιο πρέπει να αποτελεί αντικείμενο προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2 της οδηγίας 1999/93/ΕΚ σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές. Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας, προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή είναι η ηλεκτρονική υπογραφή που ανταποκρίνεται στις εξής απαιτήσεις:

- συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφο, και
- είναι ικανή να αναγνωρίσει τον υπογράφο, και
- δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και
- συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπον ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε επακόλουθη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων.

3.3.3.2. Στην περίπτωση διαβίβασης τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα από τρίτη χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομικό πλαίσιο αμοιβαίας συνδρομής, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν πρόσθετους όρους για την αποδοχή αυτών των τιμολογίων για τους σκοπούς του ΦΠΑ.

3.3.3.3. Οι επιχειρηματίες που το επιθυμούν θα έχουν ακόμη το δικαίωμα να επιβάλλουν στον εαυτό τους αυστηρότερους όρους. Θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να προωθήσουν περαιτέρω την κατοχύρωση της ασφάλειας του περιεχομένου του μηνυμάτων με τη χρήση τεχνικών κρυπτοποίησης. Η Επιτροπή δεν πιστεύει ότι η χρήση οποιασδήποτε από τις δύο αυτές πρακτικές πρέπει να καταστεί υποχρεωτική.

3.4. Αποθήκευση των τιμολογίων (άρθρο 22, παράγραφος 3, στοιχείο δ))

3.4.1. Η έννοια της υποχρέωσης «τήρησης αντιγράφου» αντικαθίσταται από τη γενικότερη υποχρέωση «αποθήκευσης» των τιμολογίων που εκδίδονται και παραλαμβάνονται, η οποία είναι πιο κατάλληλη για την τεχνολογία της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η φύλαξη των εγγράφων είναι υποχρεωτική επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Όταν τα τιμολόγια αποθηκεύονται σε χώρα διαφορετική από εκείνη όπου είναι εγγεγραμμένος ο επιχειρηματίας, εφαρμόζεται η νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγγεγραμμένος ο υποκείμενος στο φόρο.

3.4.1.1. Η Επιτροπή θεωρεί ότι εναπόκειται στους ίδιους τους επιχειρηματίες να καθορίσουν τον τόπο φύλαξης των τιμολογίων· ο τόπος αυτός ενδεχομένως να βρίσκεται εκτός της εθνικής επικράτειας. Ωστόσο, η ελευθερία αυτή περιορίζεται από τις ακόλουθες δυο προϋποθέσεις:

- οι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν ανά πάσα στιγμή άμεση πρόσβαση από τις εγκαταστάσεις τους σε όλες τις πληροφορίες που περιέχονται στο τιμολόγιο, έτσι ώστε να είναι σε θέση να απαντούν στις αιτήσεις για παροχή πληροφοριών που ενδέχεται να τους απευθύνουν οι φορολογικές αρχές των χωρών τους,
- θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ακεραιότητα και το ευανάγνωστο αυτών των δεδομένων καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αποθήκευσης.

3.4.1.2. Τα τιμολόγια αυτά θα πρέπει να αποθηκεύονται σε ηλεκτρονική μορφή και συγχρόνως θα πρέπει να αποθηκεύεται και η ηλεκτρονική υπογραφή που τα συνοδεύει.

3.4.2. Στην περίπτωση που το μέσο στο οποίο είναι αποθηκευμένες οι πληροφορίες βρίσκεται σε τρίτη χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομικό πλαίσιο αμοιβαίας συνδρομής, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν όποιους πρόσθετους όρους θεωρούν αναγκαίους.

3.5. Άρθρο 1, σημείο 2)

3.5.1. Σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 8, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να θεσπίζουν και άλλες υποχρεώσεις, τις οποίες κρίνουν αναγκαίες για την εξασφάλιση της εισπραχθείσας του ορθού ποσού του φόρου και την αποτροπή της απάτης. Η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί αυτή η παράγραφος, προκειμένου να καταστεί σαφές ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επιβολή πρόσθετων υποχρεώσεων στη διαδικασία της τιμολόγησης, δεδομένου ότι οι σχετικές υποχρεώσεις έχουν πλέον εναρμονισθεί.

4. Παρατηρήσεις

4.1. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση εκσυγχρονισμού της κοινοτικής νομοθεσίας με την αναγνώριση του δικαιώματος των επιχειρηματιών να εκδίδουν τιμολόγια με ηλεκτρονικά μέσα και συμφωνεί με την έννοια της εναρμόνισης των περιεχομένων των τιμολογίων.

4.2. Η ΟΚΕ υποστηρίζει ανέκαθεν τους σκοπούς και τους στόχους της πρωτοβουλίας SLIM και, συνεπώς, επικροτεί τις παρούσες προτάσεις της Επιτροπής ως διεύρυνση της εφαρμογής εκείνων των αρχών.

4.2.1. Έχει επίσης επισημάνει επανειλημμένα ότι οι διαφορές στους κανονισμούς, τις ερμηνείες, τις απαιτήσεις, τις συνήθειες και τις πρακτικές σχετικά με τον ΦΠΑ, οι οποίες χωρίζουν την Κοινότητα σε δεκαπέντε διαφορετικά νομικά και φορολογικά συστήματα, δημιουργούν στους επιχειρηματίες που επιχειρούν να διεξαγάγουν διασυνοριακές συναλλαγές στο εσωτερικό της Κοινότητας μεγαλύτερα προβλήματα από ό,τι οι διαφορές στους συντελεστές ΦΠΑ.

4.3. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η ποικιλομορφία των κανονισμών ΦΠΑ μεταξύ των κρατών μελών αποθαρρύνει το διασυνοριακό εμπόριο, ιδίως για τις ΜΜΕ, καταλήγει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, παρεμβαίνει στη λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς.

4.4. Κάθε μέτρο που αποσκοπεί στη μείωση αυτής της ποικιλομορφίας και τη δημιουργία μιας πιο εναρμονισμένης κατάστασης είναι βέβαιο ότι θα μειώσει το διοικητικό κόστος για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητά τους έναντι των μη κοινοτικών εταιρειών.

4.4.1. Η ΟΚΕ δέχεται, επομένως, τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι απαιτείται κοινοτική νομοθεσία σ' αυτόν τον τομέα, για να εναρμονιστούν οι όροι που επιβάλλονται στην τιμολόγηση, είτε σε χαρτί εκδιδονται τα τιμολόγια είτε ηλεκτρονικά, προκειμένου να διασφαλισθεί η ορθή λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς.

4.5. Η ΟΚΕ συμφωνεί, επίσης, με τη σημασία που αποδίδει η Επιτροπή στην άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, αν οι κοινοτικές επιχειρήσεις δεν θέλουν να μείνουν πίσω από τις τεχνολογικές εξελίξεις που συντελούνται ανά τον κόσμο με όλο και πιο ταχύ ρυθμό.

4.5.1. Η ΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι η νομοθεσία σ' αυτόν τον τομέα πρέπει να είναι τεχνολογικά ουδέτερη και να βασίζεται σε μια γενική αρχή που δεν περιορίζεται από κανένα κατάλογο αποδεκτών τεχνολογιών. Κάθε τέτοιος κατάλογος σύντομα θα ξεπερνιόταν από τις τεχνολογικές εξελίξεις και θα χρειαζόταν συνεχή αναπροσαρμογή της νομοθεσίας. Θα ήταν προτιμότερο να είχε υιοθετήσει η Επιτροπή παρόμοια προσέγγιση στις προτάσεις της για τη φορολογία του ηλεκτρονικού εμπορίου, αντί να δημοσιεύει καταλόγους των προμηθειών που καλύπτονται από τη σχετική πρόταση.

4.5.2. Η ΟΚΕ επιθυμεί να παρατηρήσει ότι οι επιχειρηματίες που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά συστήματα τιμολόγησης και αποθήκευσης θα πρέπει να επαγρυπνούν απέναντι στον κίνδυνο παραβίασης της εμπιστευτικότητας ευαίσθητων δεδομένων.

4.6. Η ΟΚΕ σημειώνει το γεγονός ότι οι διοικήσεις ορισμένων κρατών μελών δεν είναι σήμερα σε θέση να επιτρέψουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, επειδή δεν έχουν την απαραίτητη τεχνολογία που θα τους επιτρέψει να την ελέγξουν. Είναι πιθανό αυτή η κατάσταση των πραγμάτων να οδηγήσει είτε σε αποκλίσεις είτε σε καθυστέρηση της εφαρμογής των προτάσεων της Επιτροπής, ώστε να μπορέσουν αυτές οι διοικήσεις να ανανεώσουν τον εξοπλισμό τους. Η ΟΚΕ ελπίζει ότι οποιεσδήποτε τέτοιες αποκλίσεις ή μετάθεση της ημερομηνίας εφαρμογής θα περιοριστούν σε όσο το δυνατόν συντομότερο χρονικό διάστημα.

4.7. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι «ο νέος υποχρεωτικός κατάλογος θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις υποχρεωτικής τιμολόγησης δυνάμει της έκτης οδηγίας ΦΠΑ και όχι στις άλλες περιπτώσεις που ενδεχομένως να προέβλεπαν ορισμένες εθνικές νομοθεσίες». Παρατηρεί, επίσης, ότι οι φορολογικές διοικήσεις των κρατών μελών δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ζητούν την αναγραφή στα τιμολόγια περαιτέρω ενδείξεων για σκοπούς ΦΠΑ. Ελπίζει ότι τα κράτη μέλη δεν θα προσπαθήσουν να παρακάμψουν αυτόν τον περιορισμό ζητώντας υποχρεωτικές ενδείξεις δήθεν για άλλους σκοπούς.

4.7.1. Ο κατάλογος των υποχρεωτικών δεδομένων περιλαμβάνει έναν ιδιαίτερο αριθμό τιμολογίου, ο οποίος δεν χρειάζεται, ωστόσο, να ανήκει σε σειριακή ακολουθία. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι θα περιορίζονταν σημαντικά οι δυνατότητες απάτης, αν υπήρχε απαίτηση να είναι αυτοί οι αριθμοί σειριακοί· κατ' αυτόν τον τρόπο, θα βελτιωνόταν το σύστημα ελέγχου, καθώς θα ήταν ευκολότερο να διαπιστωθεί αν έχει αφαιρεθεί ένα τιμολόγιο. Θα πρέπει τουλάχιστον να δοθεί στα κράτη μέλη η επιλογή να θεσπίσουν αυτήν την απαίτηση.

4.8. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι τα συστήματα προηγούμενης κοινοποίησης είναι άχρηστα σε μακροπρόθεσμο επίπεδο και εγκρίνει την πρόταση να απαγορευθεί η χρήση τους μετά την 31η Δεκεμβρίου 2005.

4.9. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν επί του παρόντος την απαίτηση να τυπώνονται τα τιμολόγια σε χαρτί που φέρει τα στοιχεία προμηθευτών εγκεκριμένων από τις εθνικές φορολογικές αρχές. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι, εφόσον το τιμολόγιο συμμορφούται με την οδηγία και πληροί όλες τις υποχρεωτικές απαιτήσεις, ο υποκείμενος στο φόρο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιλέγει τη μορφή του εγγράφου όπου θα τυπωθούν οι πληροφορίες. Εν πάση περιπτώσει, η απαίτηση αυτή είναι ασύμβατη με την έννοια της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

4.10. Η ΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η υπεργολαβία και η αυτοτιμολόγηση θα αναγνωρίζονται ιδιαίτερος από την κοινοτική νομοθεσία και εγκρίνει τις σχετικές προτάσεις της Επιτροπής, αναγνωρίζοντας ότι, παρόλο που οι προτάσεις της Επιτροπής επιτρέπουν στους επιχειρηματίες να αναθέτουν την έκδοση του τιμολογίου σε τρίτο πρόσωπο, δεν μπορούν να διαφύγουν της ευθύνης τους απέναντι στις φορολογικές αρχές να διασφαλίσουν ότι η έκδοση αυτή λαμβάνει πράγματι χώρα και ότι το τιμολόγιο πληροί όλες τις νόμιμες απαιτήσεις.

4.10.1. Παρέχεται σαφής βάση για την περιοδική τιμολόγηση. Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει σύνδεση εδώ με τις διατάξεις περί συνεχούς παροχής του άρθρου 10, παράγραφος 2 της έκτης οδηγίας ΦΠΑ.

4.10.2. Όσον αφορά τα πιστωτικά και τα χρεωστικά σημειώματα, η ΟΚΕ πιστεύει ότι θα μειωνόταν ο κίνδυνος απάτης, αν τα κράτη μέλη είχαν τη δυνατότητα να απαιτήσουν τη διασταύρωση αυτών των σημειωμάτων με το αρχικό τιμολόγιο στο οποίο αναφέρονται.

4.11. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι οι επιχειρηματίες πρέπει να είναι ελεύθεροι να καθορίζουν οι ίδιοι το μέσο και τον τόπο αποθήκευσης των τιμολογίων, συμπεριλαμβανομένων τοποθεσιών εκτός της εθνικής επικράτειας, με την επιφύλαξη των απαραίτητων όρων που έχει θέσει η Επιτροπή για να προστατεύσει την ακεραιότητα των δεδομένων και να διασφαλίσει την εύκολη πρόσβαση σ' αυτά για σκοπούς φορολογικού ελέγχου. Ωστόσο, ανησυχεί μήπως, όταν η αποθήκευση γίνεται σε τρίτη χώρα με την οποία το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν έχει διμερή συμφωνία, υπάρχει κίνδυνος απάτης, αν οι πρόσθετοι όροι που επιβάλλονται δεν είναι αρκετά αυστηροί. Δυσκολίες ενδέχεται επίσης να ανακύψουν, όταν τα τιμολόγια αποθηκεύονται σε χώρα που έχει διμερή συμφωνία με ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, αλλά όχι με άλλα.

4.11.1. Η αποθήκευση δεδομένων σε τρίτες χώρες ενδέχεται επίσης να προξενήσει επιπλοκές στην προστασία των δεδομένων. Η ευρωπαϊκή οδηγία για την προστασία των δεδομένων απαγορεύει τη μεταφορά προσωπικών δεδομένων σε χώρες που δεν συμμορφώνονται τις ευρωπαϊκές αρχές περί προστασίας των δεδομένων. Τα δεδομένα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν ονόματα, διευθύνσεις, ταχυδρομικούς κώδικες, διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και άλλα στοιχεία που απαιτούνται για το τιμολόγιο.

4.12. Η ΟΚΕ συμφωνεί ότι δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να επιβάλλουν όρους για την υπογραφή τιμολογίων, εκτός από την προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι να εγγυηθεί την τεχνική ασφάλεια της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Φρονεί, για την ακρίβεια, ότι, αν και η απαίτηση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής είναι επιθυμητή για την τιμολόγηση μέσω του Διαδικτύου, ενδέχεται να αποδειχθεί βάρος για τις επιχειρήσεις και, ιδιαίτερα, τις μικρές επιχειρήσεις, σε σχέση με την Ηλεκτρονική Ανταλλαγή Δεδομένων (EDI). Η ΟΚΕ πιστεύει ότι, όταν μια επιχείρηση χρησιμοποιεί ένα σύστημα επικοινωνιών EDI που είναι από μόνο του ασφαλές και απαραβίαστο, θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο να καταπέσει αυτή η απαίτηση.

4.13. Η ΟΚΕ ανησυχεί για τις σημαντικές απώλειες εσόδων των κρατών μελών εξαιτίας της ευρείας κλίμακας της απάτης σε σχέση με τον ΦΠΑ· οι απώλειες αυτές υπολογίζεται ότι υπερβαίνουν τα 35 δισ. ευρώ ετησίως στο σύνολο της Κοινότητας. Επομένως, η πρωταρχική απαίτηση κάθε προτεινόμενης τροποποίησης του συστήματος πρέπει να είναι να μην αυξάνει με κανένα τρόπο τον κίνδυνο απάτης και να συντελεί κατά προτίμηση στη μείωσή του.

4.13.1. Η ΟΚΕ δέχεται τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι οι παρούσες προτάσεις δεν αποτελούν απειλή για τις φορολογικές αρχές. Ωστόσο, πιστεύει ότι θα δώσουν ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στην ανάγκη στενής συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών. Η συνεργασία αυτή δυστυχώς δεν υπήρχε στο παρελθόν και βρίσκεται στη βάση μεγάλου μέρους της απάτης που στερεί σήμερα από τα κράτη μέλη τα νόμιμα έσοδά τους. Για όσον καιρό θα υπάρχουν δεκαπέντε διαφορετικές φορολογικές διοικήσεις,

αποτελεσματικός έλεγχος θα μπορεί να ασκηθεί μόνο με υψηλό βαθμό αμοιβαίας συνεργασίας και συνδρομής, όποιο καθεστώς ΦΠΑ και να εφαρμόζεται. Είναι δύσκολο να αποφύγει κανείς το συμπέρασμα ότι οι φορολογικές διοικήσεις των κρατών μελών επέτρεψαν σε σημαντικό βαθμό απάτης να λάβει χώρα, επειδή παρέλειψαν να χρησιμοποιήσουν στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση τα μέσα ελέγχου που είχαν στη διάθεσή τους λόγω έλλειψης συντονισμένης προσπάθειας. Η ΟΚΕ ελπίζει να μπορέσει να επιτευχθεί πολύ πιο υψηλός βαθμός αμοιβαίας συνεργασίας και συνδρομής στο μέλλον.

4.14. Στόχος οποιασδήποτε τροποποίησης του συστήματος του ΦΠΑ θα πρέπει να είναι η μείωση του διοικητικού φόρτου των επιχειρήσεων, και ιδιαίτερα των ΜΜΕ, στο ελάχιστο δυνατό, χωρίς να διακυβεύεται η δυνατότητα των φορολογικών αρχών να ασκούν αποτελεσματικούς ελέγχους. Η ΟΚΕ δέχεται ότι, παρόλο που οι παρούσες προτάσεις αυξάνουν τον υπάρχοντα φόρτο για τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε ορισμένα κράτη μέλη, μειώνουν εντούτοις τον φόρτο για άλλες και φρονεί ότι, συνολικά, στην προκειμένη περίπτωση ο στόχος έχει επιτευχθεί.

5. Συμπεράσματα

5.1. Η ΟΚΕ επικροτεί ευρέως τη στοχευόμενη προσέγγιση της Επιτροπής. Εγκρίνει την έννοια ενός εναρμονισμένου συστήματος που επιβάλλει τις ίδιες υποχρεώσεις στα τιμολόγια σε χαρτί και στα ηλεκτρονικά συστήματα και δεν κάνει διάκριση μεταξύ εσωτερικών και διασυνοριακών συναλλαγών. Οι νέοι κανόνες πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτοι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τόσο των μεγάλων όσο και των μικρών επιχειρήσεων και να συμβαδίζουν με την εξέλιξη των νέων εμπορικών πρακτικών και τεχνολογιών.

5.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι οι προτάσεις της θα ενθαρρύνουν την εμφάνιση τυποποιημένων διαλειτουργικών ηλεκτρονικών μορφώσεων για τα τιμολόγια. Θα ήθελε να δει αυτό το έργο να εναρμονίζεται όσο το δυνατόν περισσότερο με τις ευρύτερες παγκόσμιες πρωτοβουλίες (π.χ. το σχέδιο του ΟΟΣΑ) για την απλοποίηση, προκειμένου να διευκολυνθούν οι εξελίξεις στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

5.3. Η ΟΚΕ τονίζει την ανάγκη πρόληψης της απάτης στο σύστημα ΦΠΑ. Δέχεται την άποψη της Επιτροπής ότι οι προτάσεις παρέχουν στις φορολογικές διοικήσεις των κρατών μελών επαρκείς εγγυήσεις ότι δεν θα διακυβευθεί η ασφάλεια που απαιτούν και ότι η ηλεκτρονική τιμολόγηση θα διευκολύνει τη διαδικασία ελέγχου, επειδή τα ηλεκτρονικά τιμολόγια μπορούν να ελεγχθούν πιο γρήγορα και πιο εύκολα από ό,τι οι ογκώδεις φάκελοι με τα τιμολόγια σε χαρτί.

5.4. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι οι προτάσεις της Επιτροπής θα επιβάλουν στα κράτη μέλη να αφαιρέσουν μερικές από τις ενδείξεις που ζητούν σήμερα να συμπεριλαμβάνονται στα τιμολόγια και να μετριάσουν την αυστηρότητα ορισμένων από τους κανονισμούς που ισχύουν σήμερα στην επικράτεια της δικαιοδοσίας τους. Αντίθετα, τα περιεχόμενα των εναρμονισμένων τιμολογίων ενδέχεται να επιβάλουν στις επιχειρήσεις ορισμένων κρατών μελών να παρέχουν πληροφορίες που σήμερα δεν είναι υποχρεωμένες να δηλώνουν. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι οι θυσίες αυτές είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς και θα αποβούν τελικά

σε όφελος τόσο των επιχειρήσεων όσο και των φορολογικών διοικήσεων. Ζητεί από τα κράτη μέλη να δεχτούν τις αλλαγές αυτές ως απαραίτητο συμπλήρωμα της εναρμόνισης και του συντονισμού της Ενιαίας Αγοράς.

5.5. Η ΟΚΕ ελπίζει ότι οποιαδήποτε παρέκκλιση χορηγηθεί στα κράτη σε σχέση με την απαίτηση αποδοχής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης θα περιοριστεί στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα.

Βρυξέλλες, 26 Απριλίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η διεύρυνση της ΕΕ: η πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι υποψήφιες χώρες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών κριτηρίων για την ένταξη»

(2001/C 193/14)

Στις 13 Ιουλίου 2000, και σύμφωνα με το άρθρο 23 του Εσωτερικού της Κανονισμού, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση με θέμα την ανωτέρω διεύρυνση.

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 13 Μαρτίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Never.

Κατά την 381η Σύνοδο Ολομέλειας της 25ης και 26ης Απριλίου 2001 (συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2001), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Περίληψη

1.1. Εντός της τρέχουσας δεκαετίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να πραγματοποιήσει μια ευρείας κλίμακας διεύρυνση, υλοποιώντας έτσι την πρωτόγνωρη πολιτική φιλοδοξία της ενοποίησης του μεγαλύτερου τμήματος της ευρωπαϊκής ηπείρου, από Ανατολή σε Δύση. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής για τη διεύρυνση, τις οποίες αναθεώρησε η Επιτροπή το Νοέμβριο του 2000 και υιοθέτησε, στη συνέχεια, το Συμβούλιο, θεωρείται ότι αίρονται πλέον, από πλευράς ΕΕ, όλες οι προϋποθέσεις για τον χρηματοοικονομικό τομέα με βάση τη συμφωνία του Βερολίνου που προγραμματίστηκε το Πρόγραμμα Δράσης 2000, και για τις θεσμικές πτυχές με βάση τη συμφωνία της Νίκαιας που αναθεώρησε τη Συνθήκη. Οι νέες διευρύνσεις εξαρτώνται κυρίως από το «φύλλο πορείας» της καδεμιάς από τις υποψήφιες χώρες, από την πρόοδο, δηλαδή, που σημειώνουν ως προς την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου, σε σχέση με αυτή που κρίνεται ικανοποιητική για τη μεγάλη πλειοψηφία των υποψηφίων, και από την κατάρτιση των διαπραγματεύσεων για την προσχώρηση, η οποία θεωρείται πιθανή ήδη από το 2002 για εκείνες που βρίσκονται στην καλύτερη θέση. Η ΟΚΕ προσυπογράφει, σε γενικές

γραμμές, τις εκτιμήσεις αυτές, τονίζει όμως επίσης ότι οι ευθύνες εξακολουθούν, αναγκαστικά, να είναι μοιρασμένες μεταξύ των δεκαπέντε και των υποψηφίων χωρών, όσον αφορά την ανταπόκριση στην οικονομική πρόκληση της διεύρυνσης, έναν κινούμενο στόχο οι επιδιώξεις του οποίου διακρίνονται σε τρεις πτυχές: την πραγματική υιοθέτηση του κεκτημένου, την αυξημένη αποτελεσματικότητα των μηχανισμών στήριξης, την προετοιμασία μιας νέας συνοχής στη διευρυμένη Ένωση.

1.2. Η πραγματική υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου συνεπάγεται πλέον πολλές απαιτήσεις, λόγω του υψηλού επιπέδου ενοποίησης που έχει ήδη επιτύχει η Ένωση, και που θα συνεχίσει να οικοδομεί. Ο μεγάλος αριθμός των υποψηφίων χωρών, τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξής τους και η ποικιλία των αναγκών προσαρμογής τους περιπλέκουν αναπόφευκτα την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Η έκθεση της Επιτροπής του Νοεμβρίου του 2000 καταγράφει ιδιαίτερα ενθαρρυντική πρόοδο στις υποψήφιες χώρες, η οποία φαίνεται και από την εντατικοποίηση των οικονομικών συναλλαγών με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρόοδος αυτή ανοίγει την προοπτική για προσεχή προσχώρηση ενός